

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2001-2002

28 februari 2002

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ALGEMEEN BELEID, FINANCIËN EN BEGROTING

Interpellatie van de heer André-Emiel Bogaert tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de federale eis aan de NV Aquafin om 209 miljoen euro BTW-achterstallen aan te zuiveren

Interpellatie van de heer Felix Strackx tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de aanpassingen aan de belasting op inverterstelling
Vraag om uitleg van de heer Chris Vandenbroeke tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de wijziging van de wetgeving inzake belasting op inverterstelling (BIV)
Met redenen omklede motie

Vraag om uitleg van mevrouw Mieke Van Hecke tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de negatieve gevolgen voor de culturele sector van de invoering van het nieuwe boekhoudkundige systeem van de Vlaamse Gemeenschap

Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

Donderdag 28 februari 2002

VOORZITTER : De heer Marc van den Abeelen

– *De interpellatie wordt gehouden om 10.15 uur.*

Interpellatie van de heer André-Emiel Bogaert tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de federale eis aan de NV Aquafin om 209 miljoen euro BTW-achterstallen aan te zuiveren

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Bogaert tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de federale eis aan de NV Aquafin om 209 miljoen euro BTW-achterstallen aan te zuiveren.

De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, over dit onderwerp werd reeds een actuele vraag gesteld op 23 januari 2002. Aquafin rekent van bij de aanvang een BTW-tarief van 6 percent aan. Rechtspersonen moeten sinds 1993 echter 21 percent in rekening brengen. Daarover waren afspraken gemaakt en morele verbintenissen. Er is hierover reeds geruime tijd een geschil. Er werd steeds vanuit gegaan dat de verschillende bestuursniveaus een redelijke oplossing zouden vinden. Hoe acuter het probleem wordt, hoe verder we echter van een oplossing staan.

Mijnheer de minister, op een bepaald moment hebt u – terecht – namens het Vlaams Gewest gesteld dat deze vordering onder geen enkel beding zou worden betaald door de Vlaamse belastingbetaler. U zei toen zeer assertief : over my dead body.

Niet lang daarna heeft federaal minister Reynders even assertief en snedig op een parlementaire vraag in de Kamer geantwoord dat het KB van

1993 een BTW-tarief van 21 percent oplegt en dat iedereen gelijk was voor de wet, ook Aquafin en het Vlaamse Gewest. Hij zei onomwonden dat Aquafin die factuur moet en zal betalen. Het is wel eigenaardig dat hij in de commissie over de grond van de zaak geen informatie wou geven. Hij beriep zich daarvoor op het beroepsgeheim en verwees naar een door hem ingesteld onderzoek naar de schending ervan.

Ten slotte verwees de federale minister van Financiën naar de begrotingscontrole van medio 2001. Toen is er een enorme heisa ontstaan over het zogenaamd al of niet ondermaats innen van BTW-achterstallen. Minister Reynders wil dit probleem oplossen. Hij heeft daaraan toegevoegd dat dit zal gebeuren met inbegrip van het Aquafindossier. In zijn antwoord liet hij in het midden of er in de toekomst een regeling zou worden gevonden voor de waterzuiveringssector, waarbij de BTW op 6 percent zou liggen.

We kunnen deze zaak niet doorschuiven tot aan de begrotingscontrole. Dat kan immers enkel als het voorafgaandelijk beleidsmatig en juridisch duidelijk is of er al dan niet – geheel of gedeeltelijk – moet worden betaald. Pas dan wordt ze een onderdeel van de begrotingscontrole en kan worden nagedacht of de middelen moeten worden gebruikt voor bepaalde doeleinden.

Het probleem uit het verleden zal ook nog doorwerken in de toekomst. Indien ik goed ben ingelicht, hanteert Aquafin voorzichtigheidshalve vanaf 1 oktober 2001 een tarief van 21 percent. Het wil zo het probleem niet op de spits drijven. Het wenst de beslissing van het federaal niveau afwachten. We zullen dus moeten afwachten welke aanslagvoet er in de toekomst zal worden opgelegd.

Een ander aspect is de factuur uit het verleden. Een eerste mogelijkheid is dat het Vlaamse Gewest recht in zijn schoenen staat en dat er verbintenis-

Bogaert

sen zijn afgesloten. Dat is mijn hypothese. Mijnheer de minister, u weet echter ook dat er van moraliteit weinig sprake is in geval van een geschil. Op dat moment moet men komen aandraven met harde bewijzen en geschriften. Dan geldt het principe : dura lex, sed lex. Morele verbintenissen van ambtenaren of uitspraken uit het verleden van politici zijn dan moeilijk te vinden.

Indien we recht in onze schoenen staan en bij ons standpunt blijven, dan moet de zaak worden voorgelegd aan een arbitragecommissie of een rechter. Daarna zien we wel wat er moet gebeuren.

Het is mogelijk dat het probleem niet zo duidelijk is en dat de wet moet worden geëerbiedigd. We moeten dan de gelden vrijmaken om de schulden uit het verleden aan te zuiveren.

Ten slotte kan er ook 'en huis clos' een oplossing in der minne worden uitgedokterd zodat niemand gezichtsverlies moet leiden. Dat is de manier die vroeger nogal eens werd gehanteerd. Voor regeringen is dit belangrijk, zeker als ze in de respectieve gremia assertief uit de hoek zijn gekomen.

Mijnheer de minister, de begrotingscontrole die voor de deur staat, is belangrijk. Ze lost het probleem echter niet op. We moeten immers vooraf weten of de factuur uit het verleden en die van de toekomst effectief moeten betalen, of we het probleem moeten voorleggen aan de rechter of dat er een regeling in der minne moet worden gevonden. Zowel u als minister Reynders hebben duidelijke maar tegenstrijdige antwoorden gegeven.

Behoort het al dan niet tot de mogelijkheden en bedoelingen van de Vlaamse regering om in de nabije toekomst een systeem van verlaagde BTW in de waterzuiveringssector in te voeren, eventueel via een intercommunale ? Ik heb dat voorstel gelezen in een goed onderbouwd interview in Knack van deze week. U zei dat ook Vlaanderen zeer creatief kan zijn om een nultarief in te voeren. Indien dat via een zijsprong mogelijk is, moeten we daar maar gebruik van maken. Ik stel dan wel voor hierbij het parlement te betrekken.

Hoe meent de Vlaamse regering de budgettaire gevolgen van de verplichte betaling van 209 miljoen euro aan de federale administratie te kunnen opvangen ? Ik verwijs daarbij naar de drie opties die ik heb voorgesteld. Moet de NV Aquafin, zoals elke belastingplichtige, het gevorderde bedrag eerst betalen. Jan Modaal moet bij een conflict ook

eerst betalen. Indien hij gelijk krijgt, krijgt hij het bedrag teruggestort. Is dat hier ook het geval ? Alle Belgen zijn immers gelijk voor de wet. Welke impact heeft dit op de liquide middelen van Aquafin en van het Vlaamse Gewest ?

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik zou kunnen verwijzen naar mijn antwoord van 23 januari 2002 in de plenaire zitting, aangezien mijn standpunt terzake niet veel gewijzigd is. Ik heb toen gezegd dat we via overleg tussen het kabinet van Leefmilieu en het kabinet van Financiën een regeling met de NV Aquafin zouden uitwerken om zo spoedig mogelijk verzet aan te tekenen tegen het dwangbevel dat door de federale administratie van Financiën aan de NV Aquafin werd betekend.

Ik wil u vandaag bevestigen dat NV Aquafin op 15 februari dit verzet heeft aangetekend tegen het dwangbevel door middel van een dagvaarding van de Belgische staat en de persoon van de minister van Financiën en de eerstaanwezende inspecteur van de administratie van de invordering sector BTW. Logischerwijze werd ook het Vlaamse Gewest door middel van een dagvaarding in tussenkomst en vrijwaring vanaf het begin bij de lopende procedure betrokken.

U stelt dat de NV Aquafin, zoals elke belastingplichtige, eerst het gevorderde bedrag van 209 miljoen euro moet betalen in afwachting van een beslissing over de grond van de zaak. U vraagt zich af hoe we dit budgettair zullen opvangen. Ik moet hierbij beklemtonen dat de NV Aquafin door het aantekenen van verzet tegen het dwangbevel een rechtsgeding heeft ingeleid. Bijgevolg wordt elke tenuitvoerlegging van het dwangbevel geschorst. Zoals bij iedere belastingplichtige moet de definitieve beslissing over de grond van de zaak worden afgewacht vooraleer de federale administratie tot tenuitvoerlegging kan overgaan.

De werking van de NV Aquafin kan op die manier dus niet in het gedrang komen. De federale overheid kan in theorie wel nog bijkomend bewarend beslag leggen op goederen die toebehoren aan de NV Aquafin. Ik neem echter aan dat dit niet onmiddellijk de bedoeling is van de federale minister van Financiën. De procedure van bewarend beslag zou elke normale werking van het bedrijf onmogelijk maken. Ze wordt in de praktijk alleen maar gebruikt door de federale overheid in gevallen van fraude op grote schaal. Ik verwijs naar de zoge-

Van Mechelen

naamde BTW-carroussels waarbij de administratie een bewarend beslag legt op heel de inboedel dienaangaande.

Bovendien wil ik bevestigen dat er bij het inzetten van de procedure tot terugvordering van de achterstallige BTW door de federale overheid slechts beslag kan worden gelegd op een marginaal bedrag van minder dan 1.000 euro bij de verkoop van een stuk grond. Door de procedure van de invordering zijn we in Eeklo op dit ogenblik niet in staat de eigendom te verkopen. Ik denk echter dat Vlaanderen niet onmiddellijk wakker zal liggen van 1.000 euro.

Het is de bedoeling dit probleem in der minne te regelen. We nemen hiervoor de nodige contacten. Ik denk dat we op dit ogenblik onze rechten moeten proberen veilig te stellen. Daartoe zijn mijns inziens de nodige juridische stappen ondernomen. We hebben wat dit betreft voldoende argumenten om de lopende procedure tot een goed einde te brengen.

Ik heb in het verleden wat dit betreft een lang gesprek gehad met de heer Kelchtermans, die indertijd bevoegd was voor Leefmilieu. Volgens hem is die zaak in 1993 vrij uitvoerig besproken. Er is toen beslist het 6-percenttarief voor waterzuivering te weerhouden.

Het Hof van Cassatie heeft dienaangaande het begrip van het vertrouwensbeginsel gehanteerd. Hiervoor verwijs ik naar een Cassatie-arrest van 27 maart 1992 waarbij in een fiscale procedure het vertrouwensprincipe werd toegepast. Het spreekt voor zich dat die zaak nadien altijd moet kunnen worden rechtgezet. De 6 percent BTW-heffing is echter niet verborgen gehouden voor de federale administratie. Dit arrest stelt in alle duidelijkheid dat hier het vertrouwensbeginsel primeert op het legaliteitsbeginsel. We denken dat in deze aangelegenheid de terugvordering met terugwerkende kracht van de 209 miljoen euro kant noch wal raakt.

Op dit ogenblik passen we de 21 percent toe gelet op het schrijven van de BTW-administratie. Ik heb de federale regering duidelijk meegedeeld dat ik meen dat het mogelijk moet zijn een verlaagd tarief voor waterzuivering in Vlaanderen toe te passen in het kader van de zesde BTW-richtlijn, de zogenaamde bijlage H. We proberen hierover te onderhandelen. In dit kader is er briefwisseling met de federale minister van Financiën en worden er

vanzelfsprekend gesprekken gevoerd met de premier.

Dit verlaagd tarief voor de behandeling van afvalwater bestaat ook in een aantal andere Europese lidstaten. Voorbeelden daarvan zijn Griekenland, Spanje, Ierland, Portugal en Oostenrijk. De federale overheid kan vanuit Europees oogpunt dus het best beslissen KB nr. 20 van het BTW-wetboek aan te passen, zodat Vlaanderen ook in de toekomst 6 percent BTW betaalt op de prestaties van de NV Aquafin.

De vraag is wat ons te doen staat als de federale regering daar niet mee akkoord gaat. We willen niet naïef zijn, en hebben een gerenommeerd advocatenkantoor onder de arm genomen om uit te zoeken of Vlaanderen een systeem op poten kan zetten waarin we weliswaar 21 percent BTW betalen in plaats van 6 percent, maar vervolgens die 21 percent kunnen recupereren. Ook dat recht heeft een belastingplichtige. Omstreeks Pasen verwachten we de resultaten van dat kantoor. Mijn persoonlijke mening is echter dat beide partijen belang hebben bij een transparant systeem waarin in Vlaanderen Aquafin 6 percent BTW betaalt.

Ik neem op dit ogenblik geen enkel initiatief om die 209 miljoen euro op de een of andere manier in te schrijven in de begroting. Wel zal ik een provisie inbouwen om de 21 percent BTW voor het jaar 2002 veilig te stellen. Het is immers mogelijk dat er dit jaar moeilijkheden opduiken. Ik heb er echter alle vertrouwen in dat het gezond verstand zal zeggenvieren. Ofwel komt er een aanpassing van het koninklijk besluit door de federale regering, ofwel zullen we genoodzaakt zijn een nieuw systeem in het leven te roepen.

We hebben dat trouwens al eens besproken in oktober van vorig jaar toen de aanpassing van de vennootschapsbelasting door de federale regering werd aangekondigd. Daarbij zou een aantal aftrekposten van gewestbelastingen worden geschrapt. Toen hebben we al gesteld dat, als zulke maatregelen zouden worden genomen zonder overleg met het Vlaams Gewest, we de heffingen zouden omzetten in een facturatie.

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Mijnheer de minister, ik dank u voor dit omstandig en onderbouwd antwoord, waarin ik me overigens grotendeels kan terugvinden. Het is spijtig dat de in 1993 door toenmalig minister Kelchtermans gesloten akkoorden

Bogaert

eens te meer mondelinge akkoorden waren. Of vergis ik me daarin ?

Minister Dirk Van Mechelen : Ik heb zowel de kanselarij van de Vlaamse regering als die van de federale regering naar notulen daarvan gevraagd. Ik kan me niet voorstellen dat zo'n regeling niet op een of andere manier is genotuleerd.

De heer André-Emiel Bogaert : Dan wachten we op het bewijs van het tegendeel. Het zou inderdaad hallucinant zijn dat er daarvan geen schriftelijke neerslag zou bestaan.

Bij vier grondige controles op grond van de 6-percentregeling, werd telkens een proces-verbaal van controle opgemaakt. Het kan niet dat diezelfde administratie daar nadien op terugkomt. Juridisch kan het Vlaams Gewest daar mogelijkheden uit putten.

Voor de toekomst ben ik net als u voorstander van een oplossing zonder creatieve boekhoudkundige methodes. Het beste is inderdaad dat KB nr. 20 wordt aangepast en dat de federale overheid in het algemeen belang gewoon een tarief van 6 percent invoert voor waterzuivering.

Federaal minister Reynders heeft gezegd dat dat voor hem moeilijk lag omdat – ik citeer – ‘andere sectoren, bouw, horeca, onderwijs en verkeer dat ook hebben gevraagd in de loop van 2001’. We moeten die dingen echter los van elkaar zien. Waterzuivering is van een heel andere orde dan die andere sectoren.

Voor het vierde kwartaal van 2001 zitten we hoe dan ook met een onvoorziene meeruitgave vanaf oktober. Tot nader order zitten we ook voor 2002 met het probleem dat er 21 percent wordt aangerekend. Ook daarin is in de begroting niet voorzien, wat bij de begrotingscontrole zal blijken.

De minister stelde in de aanhef van zijn antwoord dat hij opteerde voor een regeling in der minne. Ik ga er dus vanuit dat de verschillende bestuursniveaus onderhandelen over een voor alle partijen aanvaardbare oplossing. Ik roep iedereen op om de zaak zo vlug mogelijk te regelen. Omtrent de gevolgen in het verleden is een zaak aanhangig gemaakt bij de rechtbank en is de uitvoering opgeschort. Daarnaast zitten we echter ook met de lopende uitgaven waarvoor 21 percent wordt aangerekend. Daar moet zo vlug mogelijk een oplossing voor worden gevonden.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Felix Strackx tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de aanpassingen aan de belasting op inverterstelling

Vraag om uitleg van de heer Chris Vandenbroeke tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de wijziging van de wetgeving inzake belasting op inverterstelling (BIV)

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Strackx tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de aanpassingen aan de belasting op inverterstelling, met daaraan toegevoegd de vraag om uitleg van de heer Vandenbroeke tot minister Van Mechelen, over de wijziging van de wetgeving inzake belasting op inverterstelling (BIV).

De heer Strackx heeft het woord.

De heer Felix Strackx : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, op 19 juli van vorig jaar kondigden de federale ministers Aelvoet en Reynders een aantal fiscale maatregelen aan om de luchtkwaliteit te verbeteren. Er zou onder andere vanaf 1 januari van dit jaar een vermindering worden toegestaan op de belasting op inverterstelling van een aantal milieuvriendelijke voertuigen. Door de staatshervorming erfde Vlaanderen deze bevoegdheid, en nam de Vlaamse regering de maatregel blijkbaar kritiekloos en klakkeloos over.

De Vlaamse regering besliste inderdaad om met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2002 de BIV op nieuwe personenwagens die beantwoorden aan de Euro 4-uitstootnorm, te verminderen met een maximum van 620 euro voor dieselwagens, 323 euro voor benzinewagens en 298 euro voor voertuigen op LPG, men dien verstande dat de vermindering voor die laatste categorie ook geldt voor wagens die beantwoorden aan de Euro 3-norm, de vanaf 1 januari van dit jaar verplichte Europese norm.

Deze vermindering voor Euro 4-wagens zal worden gecompenseerd door een verhoging van de

Strackx

BIV op tweedehandswagens vanaf 8 fiscale PK die ouder zijn dan vijf jaar, en dit vanaf 1 mei 2002. Om welke verhoging het precies gaat, is niet duidelijk. Ik vermoed dat het zal gaan om het terugschroeven van de jaarlijkse vermindering van de BIV op deze wagens van 10 percent naar slechts 5 percent.

Vooral de vermindering met 620 euro voor Euro 4-dieselauto's lijkt aantrekkelijk en zelfs spectaculair, omdat dieselwagens meestal een grotere cilinderinhoud en dus meer fiscale PK hebben. Jammer genoeg blijkt de Euro 4-norm voor dieselmotoren erg moeilijk haalbaar. Op dit ogenblik beantwoordt er geen enkele dieselauto aan. Gisterenavond wilde ik de internetpagina van de VITO daarover raadplegen, maar die was niet toegankelijk. Enkele maanden geleden stonden er twee dieselwagens op de lijst van auto's die voldoen aan de Euro 4-norm. Blijkbaar waren er homologatieproblemen, want na enkele weken zijn ze weer van de lijst verdwenen zodat er nu geen enkele dieselwagen meer in staat. Het ging dan nog om wagens met een kleine dieselmotor van slechts 1.200 cc, waarvoor sowieso slechts 2.500 frank BIV moet worden betaald.

Aangezien nu al bijna twee derden van de nieuwe wagens in Vlaanderen dieselwagens zijn, en geen enkele koper van een dieselwagen van de vermindering van de BIV zal kunnen genieten, kan men wel spreken van een mediastunt in de geest van minister Stevaert. Als het mogelijk is de mensen wijs te maken dat de autobus gratis rijdt, dan kan hen ook worden wijsgemaakt dat ze een premie krijgen als ze een auto kopen met vijf wielen.

Er zijn op dit ogenblik 681 automodellen met benzinemotoren die beantwoorden aan de Euro 4-norm, en 6 LPG-voertuigen. De gemiddelde cilinderinhoud van benzinemotoren is minder groot dan die van dieselmotoren. De overgrote meerderheid van de verkochte benzinewagens valt in de categorie van 10 fiscale PK of minder. Het betreft auto's met een cilinderinhoud van minder dan 1.950 cc met een vermogen van minder dan 85 KW. Zij zullen dus, in de veronderstelling dat het minimumtarief van de BIV van 2.500 frank zal worden afgeschaft, kunnen genieten van een vermindering van de BIV van maximaal hetzij 2.500 frank, hetzij 5.000 frank.

Wie wel maximaal van de vermindering van 323 euro zullen kunnen profiteren, zijn de kopers van Euro 4-benzinewagens die in de hoogste categorie

vallen, met motoren van meer dan 1.950 cc of 86 KW. Dit zijn wagens in het hoogste segment, zeg maar de echte luxewagens, zoals de Audi A8 Quattro, de BMW 5, de Chevrolet Corvette of de Lexus 430. Die kunnen maximaal genieten van de fiscale maatregel.

We komen hier dus tot de absurde situatie dat mensen die zich geen nieuwe wagen kunnen permitteren, zelfs geen recente tweedehandswagen, de BIV zullen betalen voor de exclusieve limousines van enkele bedrijfsleiders. Ze kopen hooguit een tweedehandswagen die ouder is dan vijf jaar, meestal een diesel want die gaat nu eenmaal veel langer mee. Een pervers neveneffect is dat die ook weer gemakkelijker in een hogere fiscale categorie valt wegens hun grotere cilinderinhoud.

De beperking van de BIV-verhoging voor tweedehandswagens ouder dan vijf jaar tot wagens van meer dan 8 PK oogt sociaal omdat kopers van wagens met minder dan 8 PK worden ontzien. Deze categorie betaalt echter sowieso slechts het minimum van 2.500 frank, en kreeg dus geen korting. Het spreekt vanzelf dat een korting die niet bestaat, niet kan worden verminderd.

Mijnheer de minister, u hebt met deze maatregelen de mensen driemaal beet. U belooft een premie voor de aankoop van een dieselwagen die niet bestaat. U belooft 323 euro, maar die kunnen ze alleen krijgen als ze een erg dure en luxueuze auto kopen. U belooft niet te raken aan de BIV op wagens van minder dan 8 PK, terwijl daarvoor sowieso slechts het minimum moest worden betaald.

Wat zijn de verwachte budgettaire meeruitgaven als gevolg van deze maatregel ? Wordt het minimum van 2.500 frank werkelijk afgeschaft voor Euro 4-wagens, of blijft het behouden ? Hoeveel bedraagt de verhoging van de BIV voor tweedehandswagens ouder dan vijf jaar ? Wordt, zoals ik veronderstelde, de jaarlijkse vermindering van 10 naar 5 percent teruggeschroefd ? Wat is de verwachte budgettaire opbrengst van deze maatregel ?

Wat vindt u van de wijze waarop over deze maatregel werd gecommuniceerd met de bevolking ? Gaat het niet vooral om een mediastunt ? Wat is uw standpunt over het sociale aspect van deze maatregel ?

De voorzitter : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, mijn motivatie om dit onderwerp aan u voor te leggen, is van een andere aard dan die van de heer Strackx. Ik heb me beperkt tot een vraag om uitleg, zij het dan uitvoerig uitgeschreven. Mijn schuchterheid is u welbekend.

De invalshoek van mijn vraag is tweeledig. Dit is in de eerste plaats een eerste kans om eens na te gaan wat we kunnen doen met de beschikkingen van het Lambermontakkoord. Daarnaast kunnen we op basis van dit dossier proberen ons een oordeel te vormen over het functioneren van deze regering.

Sommigen hebben enthousiast gereageerd op het Lambermontakkoord, anderen waren dan weer wat minder tevreden. Vandaar dat de stemming erover erg moeizaam verliep. Zelf heb ik als gemeenschapssenator tegengestemd, omdat ik van mening ben dat er meer uit de onderhandelingen viel te halen. Het is nu echter zoals het is.

Het Lambermontakkoord biedt ons een beetje meer fiscale autonomie, met name op het vlak van de verkeersbelasting en de belasting op de inverkeerstelling. Om het beleid te kunnen beoordelen moeten we weten om welke bedragen het gaat. Als we van de cijfergegevens van 2001 63 percent toeschrijven aan Vlaanderen, komen we aan verkeersbelasting op een totaal van afgerond 27,5 miljard frank en aan BIV op een totaal van 5,7 miljard frank.

De heer Strackx heeft gesproken over de belastingvermindering voor dieselmotoren. Die werd twee jaar na elkaar toegestaan, maar dan voor verschillende bedragen. Een gelijkaardige vermindering werd toegestaan voor benzinemotoren en LPG-motoren. Vanaf de maand mei was er een compensatie voor tweedehandsmotoren ouder dan 5 jaar van meer dan 8 PK. Ik hoef daar niet meer op terug te komen.

Mijnheer de minister, ik ben het eens met de heer Strackx dat u ons allemaal hebt verrast. Midden januari liet de Vlaamse regering ons middels een persbericht kennis nemen van dit voorstel van belastingvermindering en van de recuperatie en de compensatie voor tweedehandsmotoren vanaf mei. Dat kwam heel raar over. Het voorstel bleek immers niet gedragen te worden door de regering. Bovendien stelde u dit als minister van Financiën en Begroting voor als een ecologische maatregel.

Midden januari overviel u ons hiermee, en meteen werden de nodige stappen gezet. Er zal ook de-

creetgevend werk van worden gemaakt. Er wordt zelfs een samenwerkingsakkoord uitgewerkt met de federale overheid en met de regeringen van de zuiderburen. En er wordt een advies van de SERV gevraagd. Wat is er echter werkelijk aan de hand ?

Ik zei al dat ik een andere invalshoek kies dan de heer Strackx om dit te beoordelen. Het is me er niet om te doen dat dit in het belang zou zijn van de meer gegoede consument met de duurdere wagen. Veeleer is dit dossier voor mij een aanleiding om te stellen dat ik een drietal fricties onderken in het gevoerde beleid.

Een eerste frictie is heel duidelijk. Volgens het Lambermontakkoord krijgen we inderdaad autonomie op het vlak van de verkeersbelasting en de belasting op de inverkeerstelling. We weten dat al sinds de zomer van vorig jaar. De federale overheid had bijgevolg nog ongeveer zes maanden de tijd om desgewenst een initiatief te nemen. Wie niet blind is, heeft ook wel gezien dat sommige partijen, waaronder Ecolo, daarop aanstuurden. Ze wilden dit spoedig gerealiseerd zien, bij voorkeur in de loop van de tweede helft van vorig jaar. Blijkbaar echter was minister Reynders van Financiën en Begroting het daar niet mee eens, en heeft hij de zaak laten aanslepen, zodat het een verantwoordelijkheid werd van de deelstaten, als ze die al wens-ten op te nemen. Het merkwaardige is dat Vlaanderen als gevolg van het Lambermontakkoord een stukje fiscale autonomie krijgt, en dat u desondanks doet wat de federale overheid u heeft ingelepeld. Dat getuigt niet echt van een grote autonomiegedachte. U kunt autonoom beslissen, en toch doet u klakkeloos wat de federale overheid wil.

Een tweede frictie is dat u als minister van Financiën, Begroting en Ruimtelijke Ordening uitpakt met een ecologische maatregel. Ieder welkenk mens is er uiteraard van overtuigd dat er in heel de wereld zo veel mogelijk moet worden gedaan om de Kyotonorm te halen. Ik denk evenwel niet dat dat verwacht wordt van u als minister van Financiën, Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening.

Vreemd is dat we hierover niets horen van de minister van Leefmilieu. Wel speelde federaal minister Aelvoet er op het moment van het autosalon nogal gloriërend op in.

Een derde frictie is voor mij cruciaal, en heeft te maken met uw bevoegdheid voor Financiën en Begroting. Mijn collega's van de N-VA en ikzelf hebben bijzonder veel respect voor u, ook als minister van Financiën en Begroting. Ik ben blij dat uw

Vandenbroeke

voorganger uit de vorige regeerperiode hier aanwezig is. U bent een voorzichtig minister. Dat is gebleken uit uw antwoord op de vraag van de heer Bogaert. Aangezien er spanningen zijn omtrent Aquafin, legt u een provisie aan. Dat getuigt van doorzicht en voorzichtigheid. Ik kan nog andere voorbeelden geven van uw voorzichtigheid. Eind vorig jaar bouwde u een conjunctuurprovisie in. Dat veroorzaakte spanningen. Eén partij vond dat immers niet orthodox en wilde er een discussie over voeren. Tevens wilde ze bepaalde mensen horen. Het getuigde nochtans opnieuw van voorzichtigheid.

Een derde duidelijk voorbeeld heb ik aan den lijve ondervonden, en is de reden waarom ik in deze commissie mijn officieel lidmaatschap en mijn stemrecht kwijt ben. Het gaat om het dossier van de registratierechten. Omdat N-VA ten volle achter het gezin staat, diende ik een amendement in. Dat werd echter niet aanvaard. In uw toelichting op het einde van de zitting stelde u dat we met betrekking tot de registratierechten inderdaad kindvriendelijke maatregelen moeten overwegen. U gaf er echter de voorkeur aan eerst rustig af te wachten hoe het met de registratierechten zou verlopen. Daarna zou u te gepasten tijde een evaluatie maken. Als die zou meevallen zou u de eerste zijn om het amendement opnieuw in overweging te nemen.

Minister Dirk Van Mechelen : Ik heb gezegd dat we een studie zouden maken omtrent gezinsfiscaliteit. Daar is trouwens al een opdracht toe gegeven.

De heer Chris Vandenbroeke : Ik bevestig al deze verdiensten. Nu dreigt u echter zwaar in de fout te gaan.

In de regeringsverklaring van de minister-president van vorig jaar werd hier met geen woord over gesproken. In september kregen we als gevolg van het Lambermontakkoord fiscale autonomie. Toch repte de minister-president hier nog steeds met geen woord over. De begrotingsbespreking 2002 werd over verschillende zittingen gespreid. Opnieuw werd hier met geen woord over gesproken. Intussen waren we eind november, begin december. Ook in uw beleidsbrief spreekt u hier niet over. In de beleidsbrief van minister Dua is er eveneens niets over te vinden, hoewel ze er als minister van Leefmilieu wel mee te maken heeft.

Vreemd genoeg overviel u ons een paar weken later, midden december, met deze maatregel. Tus-

sen Kerstmis en Nieuwjaar begon het licht te schijnen. Dat licht kwam echter van de federale overheid, die vond dat u dat moest doen, omdat zij het niet had gedaan vorig jaar. Uw autonomie neemt daarmee wel erg vreemde vormen aan. Vandaar de volgende negen vragen.

Mijnheer de minister, kunt u de juiste inhoud van de geplande maatregel meedelen ? Zal die maatregel inderdaad slechts gedurende twee jaar van kracht zijn, namelijk in 2002 en 2003, omdat vanaf 2004 de Euro 4-norm in Europa van kracht wordt ?

Is het juist dat over de geplande verlaging van de belasting op de inverkeerstelling voor 2002 en 2003 voor wagens die al voldoen aan de zogenaamde Euro 4-norm, inclusief LPG-wagens, en over de financieel compenserende verhoging van diezelfde belasting voor tweedehandswagens ouder dan vijf jaar, eigenlijk op federaal niveau werd beslist voor de overheveling van de bevoegdheid over de belasting op de inverkeerstelling ?

Hoe komt het dat deze fiscale maatregel niet werd bekend gemaakt aan het Vlaams Parlement tijdens de bespreking van de aanvullende regeringsverklaring ? Daarin werd toch een overzicht gegeven van de nog voor deze regeerperiode geplande fiscale maatregelen ? Het kwam ook niet aan bod bij de bespreking van de begroting, of bij andere gelegenheden. Ik heb daar al naar verwezen.

Het volgende is cruciaal. Ik heb dit nog niet genoemd, maar van u als minister zou ik wel verwachten dat u simulaties maakt. Wat zijn de budgettaire consequenties van deze maatregel en hoe werden die concreet berekend ? We weten over welke bedragen het gaat. Ik heb de verdeelsleutel van 63 percent genoemd.

De doelstelling van de fiscale maatregel is kopers van wagens in 2002 en 2003 ertoe aan te zetten sneller een milieuvriendelijkere wagen te kopen. Welk effect zal dit hebben op de verkoop van wagens en op de groei van het milieuvriendelijk wagenpark ? Werden er alternatieve ecologische maatregelen met vergelijkbare financiële impact onderzocht om hetzelfde doel, namelijk de vermindering van de CO₂, te bereiken ?

Zal de compenserende verhoging van de belasting op inverkeerstelling voor tweedehandswagens die ouder zijn dan vijf jaar met een fiscaal vermogen van meer dan 8 PK ook proportioneel worden verminderd in 2003 ? Wordt die compenserende verhoging ook afgeschaft in 2004 of gaat het om een

Vandenbroeke

blijvende belastingverhoging ? Tot nu toe weten we daar niets over.

In het licht van recent onderzoek naar het milieu-belastend karakter van diesel- en benzinewagens zijn de voorgestelde belastingsverminderingen ecologisch gezien merkwaardig. Kopers van dieselwagens krijgen immers een hogere korting dan kopers van benzinewagens. Hoe kunt u dat motiveren ?

Naar aanleiding van het autosalon kondigde minister Aelvoet ook aan dat er nog gesleuteld zou worden aan de verkeersbelasting. Overweegt de Vlaamse regering inderdaad nog een wijziging van de verkeersbelasting in die zin tijdens de huidige regeerperiode ?

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik zal mijn antwoord op beide vragen trachten te bundelen. Eerst zal ik dieper ingaan op het eigenlijke onderwerp. De Vlaamse regering heeft inderdaad op 1 februari 2002 een voorontwerp van decreet goedgekeurd tot wijziging van de artikels 98 en 100 van het wetboek van de met de inkomstenbelasting gelijkgestelde belastingen.

Dit voorontwerp van decreet heeft een dubbel doel. Het eerste is het stimuleren van het in het verkeer brengen van minder vervuilende voertuigen door middel van een fiscale stimulus. Het tweede doel is de invoering van een fiscale neutraliteit van de belasting op de inverkeerstelling ingeval van overdracht van een belastbaar vervoermiddel tussen echtgenoten of ex-echtgenoten. Het gaat dus zowel om een milieuaspect, als om een fiscale correctie van een onrechtvaardigheid in onze fiscale wetgeving.

Om de eerste doelstelling te realiseren krijgen nieuwe en tweedehandsvoertuigen die aan de Euro 4-norm voldoen, in 2002 een vermindering van 620 euro voor dieselwagens en 323 euro voor benzinewagens. We willen deze verminderingen toepassen vanaf 1 januari 2002, als het Vlaams Parlement ermee instemt. Voor het jaar 2003 worden de verminderingen teruggeschroefd tot respectievelijk 496 euro en 248 euro.

Voertuigen met maximaal 10 fiscale PK die voldoen aan de Euro 4-norm, zullen in de praktijk geen BIV moeten betalen in 2002 en 2003, vermits het bedrag van de verlaging hoger is dan het nor-

male tarief. Dat is 2.500 frank voor voertuigen tot 8 PK en 5.000 frank voor voertuigen tot 10 PK. Volgens het voorontwerp van decreet geldt deze maatregel tot 31 december 2003.

Het ligt voor de hand waarom de verminderingen in 2003 lager zijn dan in 2002. In 2003 zullen er vanzelfsprekend meer wagens op de markt komen die aan de Euro 4-norm voldoen, omdat die norm verplicht wordt door de Europese Commissie vanaf 2005. Hoe dichter we de verplichting naderen, hoe lager de fiscale incentive moet zijn.

Mijnheer Vandenbroeke, de stimulans voor dieselwagens is groter omdat er minder dieselwagens op de markt zijn – op het autosalon waren er zelfs geen – die voldoen aan de Euro 4-norm. Bijgevolg is er een grotere fiscale impuls nodig om ook bij die wagens de doelstelling te bereiken. Bovendien zijn de kosten van dieselwagens die aan de Euro 4-norm beantwoorden, hoger dan die van benzinewagens, zodat de stimulans om over te schakelen groter moet zijn.

Het is eigen aan fiscale maatregelen dat moeilijk kan worden voorspeld hoeveel kandidaat-kopers zich door de voorgestelde vermindering zullen laten overtuigen om te opteren voor een wagen die aan de norm voldoet. De overwegingen van een kandidaat-koper zijn hoogst individueel, en worden beïnvloed door een amalgaam van factoren. De opgelegde BIV is slechts één van de bepalende elementen. De Vlaamse regering is er wel van overtuigd dat de toegekende vermindering aanzienlijk genoeg is om een aantal kopers te overtuigen. Wie vandaag dan toch een wagen moet kopen, en weet dat er vanaf 2005 aan de Euro 4-norm moet worden voldaan, kiest door deze fiscale maatregel wellicht sneller voor een wagen die er nu al aan voldoet.

Vermits alle voertuigen vanaf 1 januari 2005 verplicht aan die Euro 4-norm moeten voldoen, werd op voorstel van het Vlaamse Gewest en in overleg met de twee andere gewesten beslist de vermindering voor voertuigen die aan de norm voldoen, te beperken tot 31 december 2003. Dat is stof geweest voor een uitgebreide discussie. Immers in 2004 wordt aldus geen korting toegekend. Samengevat voeren we een hoge fiscale korting in in 2002, die we verminderen in 2003 en niet meer geven in 2004.

Er werd aangevoerd dat de korting alsnog in de eerste zes maanden van 2004 kon worden verleend. Iemand die op 30 december 2004 een wagen koopt die aan de norm voldoet zou volgens het initieel

Van Mechelen

voorstel van de federale regering nog een incentive krijgen, terwijl hij twee dagen later verplicht is te voldoen aan de norm. Tijdens de onderhandelingen is beslist dat er een korting zou komen voor 2002-2003. Voor 2004 zou er geen korting worden gegeven en voor 2005 moet worden voldaan aan de Euro 4-norm. Dit moet een progressief, voortschrijdend systeem worden : de Euro 4-norm komt na de Euro 3-norm, en wordt waarschijnlijk gevolgd door de Euro 5-norm.

Voor voertuigen met een LPG-installatie bedraagt de vermindering 298 euro. Die vermindering blijft. Ook een nieuwe Euro 4-benzinewagen met een LPG-installatie zal de hoogste vermindering genieten.

Voor tweedehandswagens vanaf 5 jaar komt er een aanpassing van de degressiviteit van de tarieven. We verhogen de belasting niet, maar we verminderen de degressiviteit. We verminderen met andere woorden de snelheid van de korting die wordt toegekend op een tweedehandswagen. Vanaf het vijfde jaar wordt de degressiviteit niet meer met 10 percent per jaar verminderd, maar met 5 percent. Wat is nu het sociaal aspect van die maatregel ? Voor wagens met minder dan 9 fiscale PK – het gaat dan over tweedehandsvoertuigen vanaf 5 jaar – blijft de verhoging zonder gevolg. Voor deze voertuigen moet steeds het minimumbedrag van 2.500 frank worden betaald. Voor wagens met 9 of 10 fiscale PK geldt een minieme verhoging van 250 frank. Het is duidelijk dat vooral de echt zware wagens, met 14 of 15 fiscale PK, door deze maatregel worden getroffen. We kunnen dus zeker niet spreken over een asociale maatregel.

Deze maatregel heeft ook een ontradend effect. Febiac heeft immers vastgesteld dat het wagenpark in België aan het verouderen is, met alle gevolgen van dien voor het milieu. Onze wagens zijn ouder en blijven langer in dienst.

Wij stellen voor de vermindering te laten ingaan op 1 januari van dit jaar. De verhoging zal pas ingaan na goedkeuring door dit parlement. De streefdatum is 1 mei 2002.

Mijnheer Vandenbroeke, dit ontwerp van decreet dat wordt voorbereid en dat voor advies is voorgelegd aan de SERV – we hebben het inmiddels teruggekregen – heeft nog een tweede doel. Vandaag is het namelijk zo dat de juridische eigenaar van een wegvoertuig, een luchtvaartuig of een boot die aan de BIV is onderworpen, respectievelijk wordt geïdentificeerd door een inschrijvingsbewijs uitge-

reikt door de dienst Wegverkeer. Dat bewijs is ten individuen titel.

In het kader van de reglementering betreffende deze documenten impliceert een verandering van de juridische eigenaar van dat voertuig dat er een nieuw identificeringsdocument moet worden opgesteld. Bij verkoop van het voertuig is dat een normale zaak, maar dat kan bijvoorbeeld ook in een huwelijksgemeenschap om een bepaalde reden gebeuren. Volgens de huidige wetgeving is de BIV dan verschuldigd door de natuurlijke persoon of rechtspersoon die vermeld is op deze documenten op het ogenblik van de eerste inkeerstelling van het voertuig op de openbare weg. Bij een overdracht tussen echtgenoten, in het kader van een overlijden of een echtscheiding, stelt zich onmiddellijk het probleem van de dubbele heffing. Op dat ogenblik moet de langstlevende echtgenoot die de wagen overneemt, die inschrijven op haar of zijn eigen naam, waardoor nog eens een BIV verschuldigd is. Het voertuig wordt dus dubbel belast. Deze dubbele heffing wordt door het decreet tenietgedaan.

Wat de budgettaire context betreft van deze maatregel, worden de minderontvangsten voor het jaar 2002 op ongeveer 1,4 miljoen euro geraamd. Voor 2003 is dat 1,3 miljoen euro. Het gaat dus over vrij lage cijfers die door een kleine attitudewijziging kunnen worden bijgestuurd.

De verhoging van de BIV is een blijvende maatregel. De verhoging zal leiden tot een meeropbrengst van 7 miljoen euro.

Er komt een korting voor 2002 en 2003, voor 2004 is dat niet het geval omdat de Euro 4-norm in werking treedt in 2005. Aan de andere kant is er een verhoging van de BIV voor tweedehandswagens met een hoge PK die ouder zijn dan 5 jaar. Het is de bedoeling dat, wanneer Europa over 1 of 2 jaar een Euro 5-norm invoert, we onmiddellijk reageren en een grotere fiscale incentive geven om de aankoop van Euro 5-normvoertuigen te stimuleren.

Met betrekking tot de berekening hebben we een opdeling gemaakt volgens het type brandstof. We zijn uitgegaan van de cijfers van 2000, die onder andere bij Febiac bekend zijn. 43,5 percent van de voertuigen verbruikt benzine, 56,3 percent diesel en 0,2 percent LPG. LPG-voertuigen, die de zuiverste uitstoot hebben, zijn dus nauwelijks vertegenwoordigd. Momenteel is 19,5 percent van de benznewagens uitgerust met een techniek die voldoet aan de Euro 4-norm. Bij mijn weten is dat voor geen enkel dieselveertuig het geval.

Van Mechelen

Voor 2002 wordt verwacht dat 25 percent van de wagens zullen voldoen aan de Euro 4-norm tegen 1 percent van de dieselwagens. Dit laatste stelt eigenlijk niets voor. Men weet nog niet of er dit jaar dieselvoertuigen op de markt zullen komen die aan de norm voldoen. Voor 2003 wordt verwacht dat 33 percent van de benzinewagens zullen beantwoorden aan de norm en 5 percent van de dieselvoertuigen.

De Inspectie van Financiën heeft de volledige documentatie gecontroleerd. Ze stelt dat de hypotheek waarvan wordt uitgegaan, verdedigbaar is. Ze meent dat de minderopbrengsten zeer klein zijn. Het zou gaan om minder dan 1 percent van de vandaag geheven bedragen. Voor de berekening van de meeropbrengst ingevolge de aanpassing van de degressieve schaal voor tweedehandsvoertuigen, werd uitgegaan van de cijfers van 2000. Het gaat om 693.000 verhandelde voertuigen.

Dit is geen fiscale, economische of mobiliteitsmaatregel. Hij gaat uit van de bezorgdheid om de ecologie. Ik heb er dan ook geen probleem mee dat de bevoegde ministers hebben geprobeerd hiermee te scoren. Het is wel uw nederige dienaar die alles in teksten heeft omgezet.

Het gaat om meer dan een CO₂-maatregel. Op dit ogenblik is het autoverkeer verantwoordelijk voor de uitstoot van 53 percent van de NOX, 44 percent van de vluchtige organische stoffen, 70 percent van de CO, 19 percent van de CO₂, 4 percent van de zwaveldioxyde en 22 percent van de kleine deeltjes. De maatregel is dan ook omvattender. Door zo'n norm op te leggen, bewijst Europa dat het inderdaad sturend kan optreden.

LPG blijft op dit moment het minst schadelijke alternatief. Dat blijkt onder ander uit eindrapporten van de VITO. Mijnheer Vandenbroeke, wat de ecologische doelstellingen betreft, is deze fiscale maatregel meer dan zijn geld waard.

Er wordt ons verweten dat we blindelings de federale regering volgen. Zoals de hemellichamen blijven draaien in het heelal, zo gaat het leven natuurlijk ook door. Sinds 1 januari 2002 is de Vlaamse overheid bevoegd over deze materie. Ik weet dat u niet volledig gelukkig was. Over deze maatregel werd reeds lang onderhandeld. Minister-president Dewael heeft op 13 juli 2001 met de andere gewesten hierover een principiële akkoord bereikt in het overlegcomité. Op 10 oktober 2001 heeft de Raad van State zijn advies gegeven. Hij vond het weinig

opportuun om de federale overheid te laten doorgaan met het wetgevend initiatief. De gewesten werden immers vanaf 1 januari 2002 bevoegd. Uiteindelijk werd op het overlegcomité van 7 december 2001 beslist dat de gewesten via het afsluiten van een samenwerkingsakkoord, de maatregel al dan niet gewijzigd zouden overnemen.

Ik heb reeds voldoende aangetoond dat onze benadering verschilt van die van de federale regering. We hebben er iets langer en beter over nagedacht. Op het overlegcomité van 25 januari 2002 werd het samenwerkingsakkoord tussen de drie gewesten goedgekeurd. De federale regering speelt in deze niet meer mee. De Vlaamse regering heeft het samenwerkingsakkoord goedgekeurd op 1 februari 2002. We zullen trachten om deze maatregel in te voeren in de drie gewesten. De verlaging zal gelden met terugwerkende kracht. Voor de verhoging op de tweedehandsvoertuigen is de richtdatum 1 mei 2002.

We hebben ondertussen het advies van de SERV op het voorontwerp van decreet ontvangen. Hij oordeelt dat het 'een positief signaal is dat er gebruik wordt gemaakt van een fiscale maatregel om de verspreiding van schonere auto's te stimuleren'. De SERV gaat zelfs verder. Hij 'moedigt de Vlaamse regering aan om op de ingeslagen weg door te gaan.'

In Nederland werd deze maatregel ingevoerd op 1 juli 2001. We bevinden ons dus in goed gezelschap. Ik zal de tekst van het samenwerkingsakkoord aan de commissievoorzitter overmaken.

Mijnheer Vandenbroeke, deze regering is goed op weg om in het Guinness Book of Records te worden opgenomen. We zullen er immers in slagen om tussen 1 januari 2002 en het zomerreces een aantal belangrijke fiscale maatregelen te nemen op basis van de bevoegdheden die we dankzij de Lambermontakkoorden hebben gekregen. Ik verwijs hierbij naar de registratierechten, het kijk- en luistergeld en de verlaging van de BIV.

De voorzitter : De heer Strackx heeft het woord.

De heer Felix Strackx : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik blijf de wijze betrouwen waarop deze maatregel aan de bevolking wordt uitgelegd. Hij werd aangekondigd zonder dat er veel details werden verstrekt. De mensen moesten zelf op zoek naar de dieselwagens waarop ze een grote korting zouden krijgen. Die bleken bovendien niet te bestaan. De garagehouders zijn helemaal niet op de hoogte. Ik heb zelf heel lang ge-

Strackx

zocht voor ik de lijst met wagens die aan de norm voldeden, kon inkijken. Ik heb zelf een aantal mensen uit de automobielsector erop gewezen waar ze de informatie konden vinden. Tegen beter weten in is men de mensen de wortel blijven voorhouden. Ze werden blijgemaakt met een dode mus.

Ik twijfel aan het effect van de maatregel. De verlaging van de BIV is voor het overgrote deel van de mensen zeer klein. Er zijn slechts weinigen die maximaal van de maatregel kunnen profiteren. De zaak zou moeten worden omgekeerd. Het zou beter zijn 100.000 kleine milieuvriendelijke wagens in het verkeer te krijgen dan 1.000 exclusieve auto's die voldoen aan de norm. De grote massa van mensen zou meer moeten krijgen en de kleine groep limousinerijders minder.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer Strackx, de BIV voor wagens tot 8 PK bedraagt vandaag 2.500 frank en 5.000 frank tot 10 PK. Ik kan dus niet meer doen. Ze worden vrijgesteld van BIV. Het kan toch niet de bedoeling zijn dat ik een auto voor de mensen koop !

De heer Felix Strackx : Mijnheer de minister, ik ben er niet van overtuigd dat die 2.500 frank een voldoende aanmoediging zal vormen om een bepaalde wagen te kopen. Het gaat hier om de grootste groep.

Minister Dirk Van Mechelen : Dat klopt. Het spreekt voor zich dat de maatregel vooral bedoeld is voor de zwaardere auto's. Zij zijn verantwoordelijk voor de grootste vervuiling. Bij de zware PK's zal de verlaging maximaal zijn. Voor dieselwagens kan dat oplopen tot 25.000 frank. Ik vind dat nog altijd veel geld. De verhoging voor de tweedehandswagens ouder dan 5 jaar zal ook maximaal zijn. Dat gaat tot 10.000 frank. Het is de bedoeling om een incentive te geven. Deze maatregelen zijn niet zaligmakend.

De heer Felix Strackx : De markt van de exclusieve, zware dieselauto's bestaat niet. U moet daarover zwijgen. U liegt tegen de bevolking.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer Strackx, de constructeurs ontwikkelen vandaag wagens die beantwoorden aan de norm. De wetgeving zal gelden voor 2002 en 2003. Die wagens zullen op de markt komen. Op dat moment is ons wetgevend arsenaal klaar. Dat is allemaal gebeurd binnen de zes weken na de bevoegdheidsoverdracht.

De heer Felix Strackx : Mijnheer de minister, ik blijf bij mijn standpunt. De maatregel moet worden

gericht naar de grootste groep autogebruikers. 100.000 kleine wagens vervuilen meer dan 1.000 grote. De groep moet worden gestimuleerd om een milieuvriendelijke auto te kopen. U geeft nu aan een kleine groep een bepaald bedrag. Voor die categorie is dat totaal verwaarloosbaar. Iemand die zich dergelijke prijzen kan veroorloven, zal niet worden overtuigd met een verlaging van 15.000 tot 20.000 frank. De anderen zouden daar wel rekening mee houden.

De voorzitter : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Mijnheer de minister, u hebt eens te meer blijk gegeven van dossierkennis. Het verrast me dan ook niet dat u van de SERV een pluim krijgt. Uw redenering houdt immers steek. De maatregel werd om een aantal redenen genomen. Vanuit budgettair oogpunt is het resultaat bovendien niet slecht.

Er moet blijkbaar iets heel vreemds zijn gebeurd tussen het begin van het reces en 18 januari 2002. In de Septemberverklaring heeft minister-president Dewael hierover niets gezegd. Tijdens de begrotingsdiscussies is dit onderwerp ook niet aan bod gekomen. In januari overvalt u er ons plots mee.

Minister Dirk Van Mechelen : Dat is niet waar. In het aanvullend regeerakkoord staat heel uitdrukkelijk dat we de ongelijke fiscale behandeling in geval van overdracht van een belastbaar vervoermiddel tussen echtgenoten of ex-echtgenoten zouden wegwerken. U verwijt ons dat we te snel werken.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door de heren Van Goethem, Strackx, Boutsen en De Reuse werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

– *De vergadering wordt geschorst om 11.35 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 12.04 uur.*

Vraag om uitleg van mevrouw Mieke Van Hecke tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de negatieve gevolgen voor de culturele sector van de invoering van het nieuwe boekhoudkundige systeem van de Vlaamse Gemeenschap

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van Hecke tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de negatieve gevolgen voor de culturele sector van de invoering van het nieuwe boekhoudkundige systeem van de Vlaamse Gemeenschap.

Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de voorzitter, in de eerste plaats wil ik u danken voor de attente manier waarop u me hier verwelkomt. De bevoegdheden van de commissie Financiën liggen immers niet bepaald binnen mijn werkradius. Een van mijn hoofdtaken binnen mijn fractie bestaat erin de materie Cultuur op te volgen. Vanuit die expertise ben ik hier vandaag aanwezig.

Door de recente invoering van het boekhoudkundig systeem Orafin in het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap hebben zowel de verwerking van de financiële dossiers als de betalingen zelf aanzienlijke vertraging opgelopen. Ik weet dat dit een statement is, maar ik baseer me op een welingelichte en betrouwbare bron, met name de antwoorden van de minister van Cultuur op vragen in de commissie voor Cultuur, Media en Sport.

Vooraf in de culturele sector zijn subsidies vanwege de Vlaamse Gemeenschap levensnoodzakelijk om de personeels- en werkingskosten te betalen. Er zijn de afgelopen weken dan ook verscheidene alarmkreten geslaakt over belangrijke liquiditeitsproblemen ingevolge een onaangekondigd uitstel van betaling van de subsidies.

De subsidies gaan normaal gezien naar verschillende aspecten. Er bestaan subsidies voor geleverde prestaties, waarvan een aantal niet betaald zijn. Tussentijdse, culturele manifestaties en zelfs de verplaatsingskosten van de deskundigen in de beoordelingscommissies konden niet betaald worden. Het tweede aspect betreft een systeem van structurele subsidies inzake organisaties binnen de culturele sector die betaald worden via voorschotten. Dit is decretaal geregeld. Zo staat er bijvoorbeeld in de uitvoeringsbesluiten van het podiumkunsten-decreet dat in januari een voorschot van 22,5 tot 25

percent op het subsidiebedrag voor het komende jaar moet worden uitgekeerd. De volgende voorschotten zijn gepland voor maart en juni. Louter voor de sector van de Podiumkunsten, die slechts een beperkt segment vormt, bestaat er een achterstand van 4,5 miljoen euro. Ik heb deze cijfers gisteren aan de beroepsorganisatie opgevraagd. Ik bespaar u de cijfers van de sector volksonwikkeling waar alle verenigingen, diensten en instellingen vandaag wachten op de voorschotten en nog geen enkel uitzicht op betaling hebben.

Ik heb de minister van Cultuur hierover in januari ondervraagd. Hij hoopte toen dat de kinderziekten van het nieuwe systeem, waarmee ik toen voor het eerst kennis maakte, zo snel mogelijk zouden worden opgelost, en zei dat alles in het werk werd gesteld om de geplande uitbetalingen, mits een minimale vertraging, te laten gebeuren.

Begin februari bleek dat er nog steeds geen uitbetalingen waren gebeurd. Ondertussen kwam de sector financieel in ademnood en moest zelfs bij de banken aankloppen voor dure overbruggingskredieten. Ik heb minister Anciaux hierover opnieuw ondervraagd en hem op zijn verantwoordelijkheid gewezen. De minister antwoordde dat de zaak dagelijks wordt opgevolgd en dat hij ondertussen tot het inzicht was gekomen dat het Orafin-systeem eenvoudigweg niet kan worden toegepast in de administratie Cultuur. De wijze van subsidiëring in de culturele sector is volgens hem niet in te passen in dergelijke Europese boekhouding waarbij onder andere opgesplitst moet worden welke subsidies naar andere overheden gaan.

Ik kan dit niet inschatten, maar minister Anciaux stelt formeel dat hij voor januari niet wist dat dit systeem eigenlijk niet toepasbaar is voor de sector Cultuur. Via allerlei maatregelen probeert de minister naar eigen zeggen de schade tot een minimum te beperken maar sommige frequent gebruikte betalingsmethoden, zoals bijvoorbeeld de in pandgeving, kunnen met dit systeem onmogelijk worden uitgevoerd.

Het kabinet van de minister beloofde aan de pers, maar ook aan de sector zelf, dat de bedragen eind februari op de rekening van de organisaties zouden staan. Er zijn onder meer op 19 en 20 februari brieven verstuurd naar alle instellingen om te zeggen dat de betalingen binnen enkele weken zouden gebeuren. Dit klinkt natuurlijk wel mooi. Misschien zijn er ondertussen zelfs een aantal uitbetaald. Minister Anciaux beloofde zelfs dat voor het tweede en het derde kwartaal de betalingen respectievelijk eind maart en eind juni zouden gebeuren. In plaats

Van Hecke

van zijn decretale verplichtingen uit te voeren, zet hij ze dus om in beloften.

Ondertussen zijn er wel een aantal betalingen gedaan maar ik heb totaal geen idee volgens welke criteria dit is gebeurd. Ik heb soms de indruk dat er een zekere loting of alfabetische volgorde wordt gehanteerd. Ik vind er in elk geval geen structuur in terug.

Tot gisteren was het overgrote deel van de uitbetalingen nog steeds niet gebeurd. De culturele sector is de wanhoop nabij vermits daarmee de personeelskosten en alle andere kosten moeten worden betaald. De mensen uit deze sector zijn terecht boos want de overheid eist van hen wel dat de decretale deadlines worden nageleefd. Wanneer ze zelf de papieren een dag te laat indienen, verliezen ze hun subsidies en zelfs hun erkenning. Nu is de overheid haar eigen decretale verplichtingen niet nagekomen. Ik denk dat de eis inzake financiële compensaties voor alle bijkomende kosten die culturele organisaties daardoor tot op de dag van vandaag dragen zeer terecht is. Ondertussen sponsort minister Anciaux blijkbaar rechtstreeks de banken met hoge rentes voor de kaskredieten.

Het betreft hier geen abstracte organisaties, maar wel de lonen van mensen en de inkomens van gezinnen, die ook deadlines moeten naleven wanneer ze afbetalingen moeten uitvoeren. Het gaat hier om een sector waar het engagement van de personeelsleden niet altijd in verhouding staat tot het bedrag dat ze maandelijks in hun loonzakje vinden. Ik denk dat het uitblijven van de betalingen daarom ook vrij hard aankomt. Ook de verenigingen en de culturele instellingen zelf komen in serieuze problemen om de leveranciers, huishuur, verzekering, enzovoort te betalen. Hun geloofwaardigheid, die uiteraard al niet zeer groot is, wordt aangetast door een overheid die haar werk niet doet.

Mijnheer de minister, ik zou eigenlijk mijn vragen willen loskoppelen van de technische aspecten van dit systeem. Zelf ben ik ondertussen wel behoorlijk nieuwsgierig geworden naar dat Orafin-systeem, maar daaraan heeft deze sector geen enkele boodschap. Ik heb allereerst een aantal vragen omtrent de voorfase bij de invoering van dit nieuwe systeem. Bestond er tijdens de voorbereidende gesprekken een overlegstructuur waarbinnen het departement WVC en zijn administratie konden wijzen op de specifieke problematiek van subsidiëring bij de invoering van dit systeem in haar departement ?

Ik heb ook problemen met de abrupte manier waarop dit systeem is ingevoerd. Ik herinner me de invoering van het nieuw boekhoudkundig systeem in de gemeentes, waarbij het verplicht was om gedurende een bepaalde periode parallel te blijven werken om dergelijke hiaten te vermijden. Indien er een dergelijk overleg was en indien de problematiek werd aangekaart, waarom heeft men dit dan toch doorgezet beseffende wat een financiële chaos dit zou veroorzaken ? Indien de problemen gekend waren, want anders ligt de verantwoordelijkheid natuurlijk elders, is er dan in voldoende begeleiding voorzien voor de administratie Cultuur om dit systeem te implementeren in het bestaande systeem ?

Wanneer is het departement Financiën op de hoogte gebracht van deze ernstige problemen ? Hebben dergelijke problemen zich ook voorgedaan in andere departementen ? De meest prangende vraag heeft betrekking op de maatregelen om deze onaanvaardbare situatie te verhelpen. Ik denk dat dit het antwoord is waar de sector op wacht.

Mijnheer de minister, ik weet niet of er plannen bestaan om gerechtelijke stappen te ondernemen. De decretale verplichtingen bij uitbetaling zijn niet nageleefd. Bent u van plan financiële compensaties te geven voor de meerkosten die de overheid heeft veroorzaakt bij al deze organisaties ?

Ten slotte wil ik de enorme problematiek in deze sector onderstrepen. Het is een hele brave sector. Anders hadden we misschien al een mars op Brussel gehad. Het is een zachte sector maar de problemen zijn er daarom niet minder prangend.

De voorzitter : De heer Van Goethem heeft het woord.

De heer Roland Van Goethem : Mijnheer de minister, ik kan me voorstellen dat de kruidenier om het hoekje zich een computersysteem aanschafft voor zijn boekhouding en wat later tot de conclusie komt dat het systeem eigenlijk niet echt werkt. Hier echter schaft een volledige administratie zich een nieuw systeem aan om vervolgens tot de conclusie te komen dat het niet werkt. Ik stel me vragen bij de verantwoordelijkheden van diegenen die deze aankoop hebben gedaan en die het systeem in werking moesten stellen. De administratie had eerst moeten onderzoeken hoe het systeem zou werken vooraleer ze het aanschafte en installeerde. Wie draagt hier de verantwoordelijkheid ?

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, ik heb niet alleen de heer Hedwig Van der Borgh, de directeur-generaal van Abafim die u ongetwijfeld kent, meegebracht maar ook de heer Leo Victor, de secretaris-generaal van het departement Algemene Zaken en Financiën die verantwoordelijk is voor het hele project, samen met de heer Per Posma, die de implementatie van het systeem heeft begeleid. Ik stel voor eerst een technische inleiding te geven en met de medewerking van de betrokken ambtenaren toe te lichten hoe ver we vandaag staan. We zijn beschikbaar mocht de commissie van Algemeen beleid, Financiën en Begroting en de heer Van Goethem in het bijzonder willen dat we wat meer tijd uittrekken om het hele proces toe te lichten. Als de commissie erop staat, zijn we bereid gedurende een voor- of namiddag het hele proces toe te lichten met ondersteuning van het nodige beeldmateriaal.

Mevrouw Van Hecke, de boekhoudkundige verwerking en uitbetaling van subsidies is de laatste schakel van een lang beslissingsproces in een beslissingsketen, die vanzelfsprekend voor de buitenwereld en dan met name voor de betrokken organisaties niet altijd zichtbaar is. Het is dan ook begrijpelijk dat als de betaling misloopt, de pijlen worden gericht op de eindschakel. De oorzaak ligt echter bij het proces zelf. Ik wens dan ook minister Anciaux vrij te pleiten. Het is niet zijn verantwoordelijkheid om heel het financieel management van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap te beheersen.

We zijn bij de invoering van het project economische boekhouding niet over één nacht ijs gegaan. Mijn voorgangster, mevrouw Demeester, mag de verdienste opeisen dit project in de steigers te hebben gezet. Er werd aangevat met de plannen in 1997. Het project dat nu is geïmplementeerd, ging van start in juni 1999. Het ging om een gigantische operatie met een verregaande impact op de werking van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

Het nieuwe boekhoudsysteem omvat naast de traditionele begrotingsboekhouding, ook een economische boekhouding en een analytisch hoofdstuk. De bedoeling van dit systeem is op termijn de transparantie te vergroten zodat we veel beter beleidsconclusies kunnen trekken. Niet enkel de centrale boekhouddiensten van de departementen werken met dit systeem. In tegenstelling tot vroeger worden eveneens alle diensten met afzonderlijk beheer en alle rekenplichtigen ingelogd in één groot registratiesysteem. Het opstarten van dit grootschalig project vergde zowel van de medewerkers van de boekhouddiensten als van de leidinggevende ambtenaren een enorme inspanning.

In juni 1999 werd het startschot gegeven voor de uitbouw van dit systeem. De streefdatum om het systeem te implementeren die door de administratie naar voren werd geschoven, was 1 januari 2001. De omvang van dit project was zo groot dat die streefdatum niet werd gehaald. Er werd dan geopteerd voor de datum van 1 oktober 2001. We hebben niet gekozen voor 1 januari 2002 omdat we dan zowel met de conversie naar het nieuw boekhoudkundig systeem als met de omschakeling naar de euro hadden moeten afrekenen. Daarenboven zou op dat moment ook het vertrouwde financieel systeem naar de nieuwe munt moeten worden geconverteerd. Dat is de reden waarom het nieuwe systeem vroeger van start is gegaan. Tijdens de omschakeling werd het nieuwe Orafin-systeem tussen 22 december 2001 en 11 januari 2002 volledig stilgelegd. Op dat moment werden een aantal correcties doorgevoerd.

De software van Oracle Finance vormt de basis voor het Orafin-systeem. U hebt daarnet naar de gemeentelijke boekhouding verwezen. De overheidsongeving wijkt uiteraard af van een bedrijfsomgeving. Er dienden dan ook heel wat bijkomende procedures in het systeem te worden opgenomen. Dat is niet het geval voor de klassieke systemen in de ondernemingen. Via functie-analyses werden deze in kaart gebracht. Dit gebeurde uiteraard in samenspraak met de boekhoudverantwoordelijken van de verschillende departementen.

Daarnaast draaien ook een aantal randsystemen. Abafim werkt met het nieuwe Orafin-systeem. De departementen hadden in een aantal gevallen een eigen systeem. Ik denk daarbij aan IRIS, zijnde de subsidies aan ondernemingen bij het departement Economie, TVO of de terugvordering in de onderwijssector, het Deltasysteem bij het departement LIN en bij Huisvesting. Binnen de administratie Cultuur wordt bij het departement WVC gewerkt met het GKB-systeem. Dit staat voor Gemeenschappelijk Klantenbestand.

Tussen de systemen die door de departementen worden gehanteerd en het Orafin-systeem werden in de voorbije jaren interfaces ontwikkeld. Hierdoor moet het mogelijk zijn dat wat in het ene systeem wordt ingevoerd ook naar het algemeen centraal systeem kan worden gestuurd. Bij het opstellen van het Functioneel Analysedossier – het maatwerk om te voldoen aan de specifieke behoeften – werd terdege rekening gehouden met het uitkeren van subsidies naast het uitbetalen van gewone facturen.

Van Mechelen

De specifieke problemen bij de administratie Cultuur hebben te maken met de zogenaamde geschilendossiers inzake de inpandgeving en de verbandscontroleregels. In geval van inpandgeving geeft de gesubsidieerde partij het besluit dat haar recht op subsidie toekent, in pand bij een financiële instelling. Op basis hiervan zorgt die instelling voor een prefinanciering aan de vereniging.

Het departement WVC heeft, zoals dat meestal gaat met softwarepakketten, een beetje gebricoëerd. Ik bedoel dat in de positieve betekenis. Het departement behandelt dit soort van dossiers als geschilendossiers. Dat is een middel om te zorgen voor een input en, vooral, een output. De bedoeling is dat bij uitbetaling van de subsidie, deze rechtstreeks wordt overgemaakt aan de financiële instelling. Dat is ook de normale gang van zaken. Om de betaling te kunnen uitvoeren, maakt WVC gebruik van de applicatie Gemeenschappelijk Klantenbestand of GKB. In deze databank wordt de betreffende begunstigde, indien het om een inpandgeving gaat, ondergebracht bij 'geschil'. Er is echter helemaal geen geschil. Die term wordt gewoon gebruikt om te gepasten tijde resultaat te bereiken. Geschillen kunnen in het GKB worden ingebracht. Deze aanduiding wordt echter niet overgenomen in het begunstigtenbestand van Orafin. Het spreekt voor zich dat dit in het centraal systeem niet als dusdanig wordt geboekt.

Om dit probleem op te lossen werd op 23 november 2001 door het departement WVC een werkaanvraag opgemaakt om de GKB-interface en de begunstigtenmodule in Orafin aan te passen. Ondertussen brachten de boekhouddiensten van WVC de aanduiding 'geschillen' manueel in het systeem in.

Doordat de begunstigten uit het GKB integraal – en zonder dat werd nagegaan of de begunstigde reeds bestaat in Orafin – in dit systeem worden opgeladen, kunnen ze verschillende keren in Orafin voorkomen. De interface is immers niet voor 100 percent in orde. Het interfaceprobleem is specifiek voor Cultuur en leidde, door het veelvuldig gebruik van inpandgevingen, tot bijkomende vertragingen.

In het departement WVC heeft de geschetste problematiek eveneens te maken met de koppeling tussen de begrotings- en economische boekhouding. Deze koppeling gebeurt via de zogenaamde verbandscontroleregels. Dit zijn regels waarin wordt aangegeven welke economische rekening mag worden gebruikt met een specifiek begrotingsartikel conform de ESR-codering.

Eenmaal de regels bepaald zijn, weigert Orafin uiteraard transacties uit te voeren die niet voldoen aan deze door het departement vooraf bepaalde regels. Er werd tussen de twee instellingen immers een standaard afgesproken. Als de transactie op een andere manier verloopt, dan ontstaat er een conflict in het systeem. In de instructies die recent werden uitgevaardigd bij de begrotingscontrole 2002 wordt gesteld dat voor alle types van uitgaven de juiste ESR-codering per basisallocatie moet worden vermeld conform de Europese regelgeving ter zake. Indien dit voor de administratie van Cultuur niet mogelijk is of in verhouding een te grote inspanning vraagt, is het uiteraard mogelijk om de verbandscontroleregels voor de betrokken basisallocaties uit te schakelen. Dat is niet aan te bevelen, maar het kan.

Deze problematiek kwam tijdens het departementaal overleg – waarbij het departement WVC en dus ook de administratie Cultuur vertegenwoordigd zijn – reeds in oktober 2001 aan bod. Toen werd afgesproken om, indien er dossiers geblokkeerd zouden geraken als gevolg van een te strikte toepassing van de verbandscontroleregels, deze regels zouden worden opgeheven.

Het opheffen van een verbandscontroleregule heeft evenwel tot gevolg dat er in het centraal systeem geen correcte ESR-aanrekening kan gebeuren op de economische rekening. Het gaat dan ook om een uitzondering om het systeem te laten functioneren. We wensen dat dit zo snel mogelijk wordt rechtgezet zodat de problemen worden opgelost.

Op de vraag of dit systeem perfect is, moet ik negatief antwoorden. Of er fouten zijn gebeurd, weet ik niet. Ik weet wel dat het om een gigantische oefening ging. Nu het systeem volop werkt, komen er een aantal knelpunten aan het oppervlak. Op het vlak van het 'Change Management' hebben we nog heel wat werk aan de winkel. We moeten nog bijkomende acties ondernemen om de mensen vertrouwd te maken met de nieuwe toepassingen. Dat zal ook gebeuren.

De helpdesk, die werd opgericht in december met de medewerking van een extern consultant, draait bij ons weten op volle toeren. De mensen van PriceWaterhouse zijn ook in het departement Cultuur gaan helpen. We proberen de problemen bij te sturen waar ze zich voordoen. Het is niet mijn bedoeling om hier de zwarte piet door te geven want ik denk dat we daar geen boodschap aan hebben. We moeten het probleem oplossen.

Van Mechelen

Ik kan alleen maar verwijzen naar de voortgangsc commissie, die heel deze operatie heeft opgevolgd en continu rapporten heeft opgesteld. Ik heb de laatste twee rapporten nog eens opgevraagd. Het rapport van de voortgangvergadering van 4 december 2001 geeft een opsomming van alle departementen die opmerkingen maken. De heer Karel Gutschoven, belast met het departement Cultuur, geeft aan dat er één acuut probleem bestaat met name de "43 dossiers". De heer Peter Van den Neuker antwoordt dat deze zaken vandaag nog zullen geladen worden door de heer Van Eeghem. De heer Karel Gutschoven vermeldt dat het invoeren van ordonnanties met verschillende begunstigten vaak vastloopt. Dit probleem werd gelogd. Hij besluit dat veel zal afhangen van het resultaat van de bespreking op vrijdag 30 november 2001.

Op 19 februari 2002 vond er opnieuw een voortgangvergadering plaats. Het rapport beaamt dat sommige begunstigten verschillende malen in Orafin te vinden zijn. Het probleem is dat op sommige van die namen een geschil kleeft. Dat zijn die fameuze in pandgevingsdossiers. WV is van mening dat de dubbels eruit moeten. De heer Peter Van den Neuker voegt eraan toe dat er nog steeds een workshop over begunstigtenbeheer moet worden georganiseerd.

Het door de heer Karel Gutschoven gemelde probleem van de te lange duur om begunstigten op te vragen, werd onderzocht op de vergadering. Het rapport draagt een kleine functionele aanpassing als oplossing aan. Dit moet nog worden voorgelegd aan het functioneel team.

Het probleem van de niet-gestorte dotatie aan de DAB de Brakke Grond zou normaliter morgen in orde moeten zijn. De heer Peter Van Den Neuker vraagt aan de heer Gutschoven om morgen na te gaan of dit al dan niet in orde is en vervolgens een seintje te geven. Dit dossier lag blijkbaar te wachten op een tweede visum. We hebben met alle mogelijke mensen en middelen geprobeerd dit naar godsvrucht en vermogen te doen werken. Het resultaat is niet van de grootste perfectie maar de bedoeling is wel dat we op zo kort mogelijke termijn deze perfectie benaderen.

We hebben de documentatie opgevraagd om te zien hoever we vandaag staan, wat de problemen zijn waarvan het centraal management weet heeft en wat dit op termijn aan dossiers betekent. Hier toe heb ik samen met de heer Leo Victor een uiteenzetting voorbereid.

Mijnheer de voorzitter, ik hoop dat we een van de volgende weken de kans krijgen om het hele proces toe te lichten en om een uiterst geactualiseerde toestand voor alle departementen te maken. Er wordt ons immers gemeld dat er ook problemen bestaan met de betaling van de aannemers. We hebben dit nagetrokken en om voorbeelden van reclamerende aannemers gevraagd. Voor de dossiers die we hebben kunnen natrekken, zijn de deadlines op dit ogenblik normaal.

De heer Leo Victor : Als ik de status op vandaag 28 februari bekijk en ik verwijs naar de residulijst van "43 dossiers", betreft het hier een totaal van 77 dossiers die kenbaar zijn gemaakt door alle departementen. Het gaat over een bedrag van 2,5 miljoen euro. In de interdepartementale vergaderingen werd gevraagd hoe groot de achterstand met betrekking tot de uitbetaling van subsidiedossiers is. Er wordt ons gezegd dat het gaat om één tot twee weken achterstand inzake het inbrengen in het systeem.

Ik geef onmiddellijk mee dat er een probleem zal zijn met betrekking tot de geldvoorschotten, die geplafonneerd zijn. De geschillendossiers van WVC moeten via die voorschotten worden betaald. Hier heeft even een probleem bestaan omwille van dat plafond. De minister heeft initiatieven genomen ten aanzien van het Rekenhof om tijdelijk het plafond te kunnen doorbreken, wel in die zin dat het erna opnieuw kan worden rechtgezet. Al die elementen hebben echter tot gevolg dat de problemen nu opgelost worden, maar dat de werkdruk later zal vergroten omdat die dossiers allemaal moeten worden rechtgezet.

Openbare werken behelst op dit ogenblik één concreet dossier. Op de lijst van het bedrijf stonden een 24-tal openstaande facturen. We hebben dit onderzocht voor de dossiers die in het systeem zaten. Het betrof een 8-tal dossiers in het systeem en in de filière van het systeem van de ordonnanties. We gingen ook na hoelang een dossier gemiddeld in het systeem blijft zitten. Vanuit één van de randsystemen komt het via de interface in Orafin. Vervolgens duurt de goedkeuring door de boekhoudkundige ordonnateur gemiddeld 3,1 dag. De goedkeuring van de controleur van de vastleggingen neemt 3 dagen in beslag en de goedkeuring door het Rekenhof gemiddeld 11,6 dagen. Via de Centrale Rekenplichtige van de Uitgaven (CRU) duurt het gemiddeld anderhalve dag. De betaling door de CRU ligt dan bij Abafim en bestrijkt een periode van 0,9 dagen. De doorlooptijd in het systeem is dus niet overdreven. Het binnenkomen in het systeem is echter niet onder controle en hier zal een achter-

Victor

stand zijn mede omwille van de werkdruk. Met betrekking tot die verbandscontroleregels heb ik reeds benadrukt dat dit allemaal voorbij is. Op een bepaald moment heeft dit evenwel geleid tot een zekere achterstand.

Ik moet in alle eerlijkheid toegeven dat de implementatie niet is aangevat omdat we aanvoelden dat het netwerk van de Vlaamse Gemeenschap, gekoppeld aan de software van Orafin niet optimaal was. Het systeem was toen uitgevallen en we kregen de raad dit nog niet te implementeren om problemen te vermijden. De aangekondigde problemen zijn er niet geweest, maar ik geef grif toe dat de performance van het systeem moet kunnen worden opgetrokken omdat het netwerk daar voor een deel al is aangepast, hoewel het nog verdere aanpassingen behoeft. Het gevolg hiervan is dat iemand die een dossier moet inbrengen in het systeem langer moet wachten vooraleer zijn transactie of opdracht door het systeem wordt opgenomen. Dit zal op termijn nog worden veranderd. Daartoe zijn de nodige initiatieven genomen. Voor het overige is de doorlooptijd in het systeem niet extreem hoog.

Bij de dossiers die we hebben kunnen verifiëren, blijken er geen overdreven problemen te zijn. Bij het nakijken en verfijnen van de lijst van LIN stellen we vast dat een factuur die in het systeem werd ingevoerd op 18 februari 2002, als een probleem-dossier wordt beschouwd. In de privé-sector is de betaaltermijn een paar maanden. Men kan ons dan niet verwijten dat onze termijn langer is dan 10 dagen.

De voorzitter : Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord, hoewel het mij weinig soelaas brengt. De sector zelf heeft zeer weinig interesse voor de complexiteit van de zaak. U zegt dat de problemen in oktober 2001 werden aangekaart. De planning begon in 1997. Op dat moment werd er al overleg gepleegd met de verantwoordelijken voor de boekhouding van de departementen. Ik stel me dan ook heel wat vragen.

Door het uitzonderlijk uitschakelen van een aantal bewerkingen kon blijkbaar het probleem in verband met de uitbetaling van de voorschotten worden opgelost. Het gaat hierbij om voorschotten die decretaal verankerd zijn. Ze moeten jaarlijks worden uitbetaald. De problemen konden makkelijk tegen december 2001, nog voor het systeem moest

worden stilgelegd, uit de weg zijn geruimd. Die zaken zijn al langer bekend. Er zijn organisaties die al 15 jaar centen krijgen via de voorschottenregeling.

Ik val helemaal van mijn stoel als ik hoor dat er bij u geen problemen werdenesignaleerd. Ik heb zelf weet van achterstallen van 4,5 miljoen euro. Dat gaat dan nog maar om een klein onderdeel. De bedragen die mij wordenesignaleerd voor de hele sector, liggen tussen 25 tot 50 miljoen euro. Ik begrijp dan ook niet dat u niet op de hoogte bent. U verwees daarnet naar het Guinness Book. U zult daar in worden opgenomen omwille van de grootste achterstand in betalingen.

Voor de sector zelf is dit rampzalig. Inzake het niet-signaleren van de problemen, zal ik de vraag opnieuw stellen als ik het verslag heb. Ik zal bij de minister van Cultuur de puntjes op de i zetten. Mijnheer de minister, uw uiteenzetting heeft mij geboeid. Ze lost echter het probleem niet op.

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Frans De Cock : Mijnheer de minister, uit uw antwoord blijkt dat het om een complexe materie gaat die allesomvattend is. Alle departementen zijn er immers tegelijkertijd bij betrokken. Naast het departement Cultuur zouden er ook bij LIN problemen zijn.

Wat mij interesseert, zijn de effecten op het beleidsmatige vlak. Het is positief dat we later een – liefst grondige – inleiding krijgen en dat alle departementen aanwezig zullen zijn. Zo kunnen we ons een idee vormen over het systeem. We zullen er in de eerste plaats gebruik van maken bij het opstellen van de begroting en bij de begrotingscontroles.

De voorzitter : De heer Van Goethem heeft het woord.

De heer Roland Van Goethem : Mijnheer de minister, ik ben blij met uw voorstel om binnen afzienbare tijd een inleiding te geven over het systeem. Als ik hoor dat er zoveel verschillende systemen zijn die op elkaar moeten worden afgestemd, dan vrees ik dat er onvermijdelijk problemen zullen zijn.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer Van Goethem, het probleem is natuurlijk dat we niet van een onbeschreven blad vertrekken.

Van Mechelen

Mevrouw Van Hecke, we hebben de afgelopen week het debat over LIN gevoerd. We hebben de gegevens opgevraagd om ze te controleren.

De minister Van Cultuur heeft daarnaast inderdaad een opmerking gemaakt in de Vlaamse regering. We trachten het nodige onderzoekwerk te verrichten. U hebt me gisteren een lijst getoond. Ik stel voor dat u die overmaakt aan de secretaris-generaal. We kunnen dan zeer pertinente antwoorden geven over elk van die posten.

Aan een computer is één groot nadeel. Indien er geen input is, is er ook geen output. Ik heb absoluut geen behoefte om na te gaan wie waar in gebreke is gebleven. Ik wens dat de zaken worden opgelost. Als er moeilijkheden zijn, moeten man en paard worden genoemd. De heer Victor heeft zich geëngageerd om namens de financiële administratie het probleem op te lossen.

Er zijn zeer veel vergaderingen gehouden over deze zaak. De rapporten zijn beschikbaar. Het feit

dat overleg wordt gepleegd, wil niet zeggen dat de zaak is opgelost. De invoering van een systeem zoals Oracle Finance, is een keuze. We moeten nu zorgen voor de implementatie. De vraag is nu niet of het systeem goed of slecht is. We gaan consequent door. We zullen alle stappen ondernemen om te zorgen dat het systeem perfect en transparant functioneert.

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Mijnheer de minister, uw antwoord is waarschijnlijk correct. Ik heb zelf vastgesteld dat bij één van de verenigingen vandaag het geld op de rekening stond. De betalingen gebeuren wel later dan normaal.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 12.42 uur.*
